

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ฉ
สารบัญแผนที่	๗
สารบัญแผนภูมิ	
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์	4
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
1.4 ขอบเขตการศึกษา	5
1.5 นิยามศัพท์	5
1.6 การนำเสนอผลการศึกษา	6
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 ประวัติศาสตร์ สังคม และวัฒนธรรม ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย	8
2.2 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้	17
2.2.1 แนวคิดการจัดการทรัพยากรวัฒนธรรม	17
2.2.2 แนวคิดการสื่อความหมายทางวัฒนธรรม	23

2.2.3 แนวคิดการจัดการเส้นทางวัฒนธรรม	29
2.3 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	33
2.3.1 เอกสารและหนังสือ	33
2.3.2 งานวิจัย	37
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
3.1 รูปแบบการวิจัย	42
3.2 การศึกษาภาคเอกสาร ทบทวนวรรณกรรม และแนวคิดทฤษฎี	42
3.3 การศึกษาบริบททางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาลนครเชียงราย จังหวัดเชียงราย	43
3.4 การศึกษาและสำรวจแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในเขตเทศบาล นครเชียงราย จังหวัดเชียงราย	44
3.5 การคัดเลือกแหล่งมรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรม	46
3.6 การสำรวจและศึกษามรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทาง ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงราย	51
3.7 เส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย	52
บทที่ 4 บริบททางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม มรดกทางประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม ในเขตเทศบาลนครเชียงราย	54
4.1 บริบททางประวัติศาสตร์ สังคม วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ในเขตเทศบาล นครเชียงราย	55
4.2 การศึกษาและสำรวจแหล่งมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าในเขตเทศบาล นครเชียงราย	68
4.3 การคัดเลือกประเภทแหล่งมรดกวัฒนธรรมทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม ที่มีความสำคัญ ในเขตเทศบาลนครเชียงราย	95

ญ

บทที่ 5 การจัดการเส้นทางเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย	101
5.1 การสำรวจและศึกษามรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงราย	102
5.2 การจัดการเส้นทางการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย	136
5.2.1 การจำแนกประเภทมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของเมืองเชียงราย เพื่อการจัดการเส้นทางการเรียนรู้	136
5.2.2 รูปแบบของเส้นทางเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย	138
5.2.3 การจัดการเส้นทางเรียนรู้ประวัติศาสตร์และศิลปวัฒนธรรมเมืองเชียงราย	144
บทที่ 6 สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ	211
6.1 สรุปผลการศึกษา	211
6.2 การอภิปรายผล	215
6.3 ข้อเสนอแนะ	216
บรรณานุกรม	218
ประวัติผู้เขียน	224

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	การคัดเลือกมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม	48
2	การคัดเลือกมรดกวัฒนธรรมที่มีคุณค่าและความโดดเด่นทางประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมของเมืองเชียงราย	97

สารบัญภาพ

ภาพ		หน้า
1	ผังเวียงเชียงรายโบราณ	57
2	ผังเมืองเชียงรายปัจจุบัน	59
3	ลักษณะทางกายภาพในเขตเทศบาลนครเชียงราย	61
4	พระธาตุดอยจอมทอง วัดพระธาตุดอยจอมทอง	69
5	สถูปพญามังรายวัดดอยงำเมือง	70
6	วิหารวัดพระแก้ว จังหวัดเชียงราย	71
7	ด้านหน้าวิหารวัดพระสิงห์	72
8	ด้านหน้าวิหารวัดศรีบุญเรือง	72
9	ด้านหน้าวิหารวัดกลางเวียง	73
10	บริเวณโดยรอบภายในวัดกลางเวียง	73
11	วิหารวัดมุงเมือง	74
12	วิหารวัดมิ่งเมือง	75
13	ด้านหน้าวิหารวัดศรีเกิด	75
14	ลายด้านหน้าวิหารวัดเจ็ดยอด	76
15	ลายเครือเถาด้านหน้าประตูวิหาร	76
16	ด้านหน้าวิหารวัดเชียงยืน	77
17	ด้านหน้าวิหารวัดเซตวัน	77
18	เจดีย์วัดม่านประตูห้วย	78
19	ด้านหน้าวิหารวัดศรีทรายมูล	78
20	เจดีย์วัดพระธาตุดอยเขากวาย	79
21	วิหารวัดสันป่าก่อ(ไทใหญ่)	80

22	ภาพจิตรกรรมภายในวิหารไม้วัดสันป่าก่อ	80
23	ด้านข้างอุโบสถวัดเชตุพน	80
24	หน้าบันอุโบสถวัดคงหนองเป็ด	81
25	พระประธานวัดคงหนองเป็ด	81
26	โบสถ์คริสต์จักรที่ 1 เวียงเชียงรายก่อนบูรณะ	82
27	ด้านหน้าศาลากลาง (หลังเก่า) จังหวัดเชียงราย	83
28	ตึกอำนวยการอาคารเรือนจำกลาง (หลังเก่า) จังหวัดเชียงราย	84
29	ป้อมยามและกำแพงทางด้านทิศตะวันออก	84
30	ด้านหน้าอาคารอำนวยการ โรงพยาบาล โอเวอร์บรู๊คเชียงราย	85
31	ด้านหน้าอาคารศรีวิทยาโรงเรียนเชียงรายวิทยาคม	86
32	ด้านหน้าอาคารอำนวยการ โรงเรียนสามัคคีวิทยาคม	86
33	ด้านหน้าอนุสาวรีย์พ่อขุนเม็งรายมหาราช	87
34	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูท่าอากาศยาน	88
35	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูนางอิง	89
36	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูท่าทราย	89
37	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูศรี	90
38	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูป่าแดง	90
39	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูชะด้า	91
40	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูห้วย	91
41	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูเชียงใหม่	92
42	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูท่อ	93
43	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูผี	93
44	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูนางเส็ง	94
45	บริเวณที่สันนิษฐานเคยเป็นที่ตั้งของประตูเจ้าชาย	95

สารบัญแนที่

แนที่		หน้า
1	เขตเทศบาลนครเชียงราย	60
2	เส้นทางกรเรียนรู้ประวัติศาสตร์เมืองเชียงราย	186
3	เส้นทางเรียนรู้อิลปกรรมและสถาปัตยกรรมเมืองเชียงราย	210

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิ	หน้า
1 คุณค่าของทรัพยากรวัฒนธรรม	21